

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

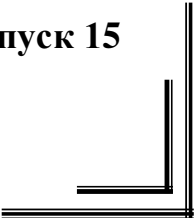

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Список використаних джерел:

1. Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: 36. наук. праць. К. : НПУ, 2009. Вип. 4 (7). С. 169-170.
2. Занюк С.С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації навчальної діяльності у студентів та старшокласників / С.С. Занюк // Практична психологія та соціальна робота. 2002. № 8. С. 31-42.
3. Єрохін С.А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / С.А. Єрохін, Ю.В. Нікітін, І.В. Нікітіна // Юридична наука. 2011. № 1. С. 20-28.

УДК 316.628-053.5**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ****Шоха Тетяна, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ***Керівник: Дружиніна І.А., кандидат психологічних наук, доцент*

Однією з основних проблем вітчизняної та зарубіжної психології є мотивація. Її дослідження дозволяє наблизитися до розуміння рушійних сил, причин, внутрішніх механізмів поведінки людини.

Поняття «мотивація» цілком не визначене. Ж. Годфруа описував її як сукупність чинників, які підтримують і направляють, тобто визначають поведінку. К. К. Платонов трактував мотивацію як сукупність мотивів. В. К. Вілюнас пояснював це поняття як сукупну систему процесів, які відповідають за спонуку і діяльність. Мотивація включає в себе і внутрішні, і зовнішні чинники активності. Часто терміни «мотив» та «мотивація» використовуються як тотожні або синонімічні.

Питання мотивів навчання молодших школярів потребує постійного вивчення. Варто зауважити, що мотиви навчання значно змінюються з часом. Без сумніву можна сказати, що мотиви навчання школярів тридцять, двадцять чи навіть десять років тому відрізняються від мотивів сучасних школярів.

Рубінштейн стверджував, що мотивами усвідомленого навчання є природне прагнення підготуватися до майбутньої діяльності і інтерес до знань. Проте існують і інші мотиви: прагнення випробувати і виявити свої сили і здібності, необхідність виконання своїх обов'язків перед вчителем, перед школою, перед державою, перед батьками, перед самим собою [1, с. 665].

Часто можна зустріти мотиви, які полягають у бажанні виділитися серед однолітків, страху перед низькою оцінкою, страху перед наслідками відмови від навчання тощо. Та й саме навчання часто є недостатньо усвідомленим процесом.

Молодший шкільний вік зацікавлює в плані становлення та розвитку мотиваційної сфери особистості. З одного боку, мотиви поведінки дітей напрочуд прості та наївні. З іншого ж боку – мають приховані, неусвідомлені характеристики, які перш за все обумовлені сімейним вихованням. Міра сформованості різних мотивів поведінки дитини цього віку зумовлює не тільки успішність її навчання, а й особливості взаємин у новому соціальному оточенні, що побічно впливає на її успішність у майбутньому житті.

Ведучу роль у становленні особистості та психічному розвитку дитини грає навчання в широкому розумінні цього слова, що полягає в засвоєнні суспільного досвіду, накопиченого попередніми поколіннями, в оволодінні матеріальною і духовною культурою, створеною людством. Питання формування мотивації учня є важливим аспектом сучасного навчання, так як знаходиться між навчанням і вихованням. Це означає, що увага психолога сфокусована не лише на освітньому процесі, а й на розвитку особистості школяра, який відбувається під час цього навчання.

У період молодшого шкільного віку з'являються нові мотиви, відбуваються перестановки у мотиваційній системі дитини. Те, що має відношення до навчальної діяльності, виявляється значущим, цінним. А те, що відноситься до гри, стає менш важливим. Тому проблема мотивації навчальної діяльності школярів в даний час, як і раніше, залишається актуальною [2, с. 157].

Немов вважав, що в молодшому шкільному віці закріплюється і стає стійкою особистісною рисою мотивація досягнення. Вона пов'язана із двома мотивами – мотивом уникнення невдач та мотивом досягнень успіху. Мотив уникнення невдач полягає у спрямованості особистості не на перемогу, а на відсутність поразки. Мотив досягнення успіху вважається більш сприятливим для особистісного розвитку, так як сприяє більшим досягненням. Формування цього мотиву відбувається в ході навчальної діяльності саме у молодшому шкільному віці. Це є головною особливістю мотиваційної сфери молодшого школяра з точки зору новоутворень особистості. [3, с. 210]

Серед інших нових мотивів Немов виділяє визнання, схвалення з боку значимих дорослих, прагнення отримати високу оцінку. [3, с. 218]

Отже, поняття мотивації має безліч трактувань. Загалом можна сказати, що мотивація – це внутрішнє спонукування особистості до певного

виду діяльності, яке задовольняє окрему потребу. Мотиви навчання молодших школярів з кожним поколінням змінюються. Міра сформованості мотивів поведінки дітей молодшого шкільного віку зумовлює не лише успішність навчання, а й особливості взаємин у новому оточенні. У дітей молодшого шкільного віку відбуваються перестановки у мотиваційній системі. Все, що відноситься до навчання, стає важливішим, а ігрова діяльність відходить на другий план. Мотивація досягнення стає стійкою особистісною рисою. Мотив досягнення успіху є більш сприятливим для особистісного розвитку, на відміну від мотиву уникнення невдач, який характеризується спрямованістю на відсутність поразки.

Список використаних джерел:

1. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. Питер, 2002. 720 с.
2. Психология человека от рождения до смерти / за ред. А. А. Реана. СПб: Прайм-Еврознак, 2002. 656 с.
3. Немов Р.С. Психология. Книга 2. Психология образования / Р. С. Немов. М: ВЛАДОС, 2007. – 606 с.

УДК: 316.61:316.46

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

Юсенко Вікторія, здобувач ОС «бакалавр», 2 курс, РДГУ

Керівник: Литвиненко С.А., доктор педагогічних наук, професор

Комуникативну компетентність не можна вважати константною особистісною характеристикою і уявляти її як замкнений індивідуальний досвід. Комуникативна компетентність зростає по мірі засвоєння особистістю різноманітних еталонів та закономірностей суспільного життя в її розвитку і поліваріативній зміні. Під комуникативною компетентністю розуміється здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, що так важливо для сучасних лідерів. До складу компетентності включають певну сукупність знань і вмінь, що забезпечують ефективне протікання комуникативного процесу і розвитку лідерських якостей.

В.Ф. Казібекова вважає, що: «Поняття комуникативної компетентності як узагальненої комуникативної властивості особистості, що об'єднує розвинуті комуникативні здібності та сформовані уміння і навички міжособистісного спілкування, знання про основні його закономірності та

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдук А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету